

04

සහතිකවීමේ කාර්යභාරය හා සම්බන්ධිත සේවා

පරිච්ඡේදයේ හැඳින්වීම

මෙම පරිච්ඡේදයේ දී සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සහ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය භාර ගැනීමේදී හඳුනාගත යුතු අංග පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ. ශ්‍රී ලංකා වරප්‍රත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද ප්‍රමිතීන් මගින් පාලනය වනල සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සහ ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය නිකුත් කර ඇති ප්‍රමිති මගින් පාලනය නොවන උපදේශන සහ බදු සම්බන්ධතා වැනි වෘත්තිකයන් විසින් සපයනු ලබන වෙනත් අදාළ සේවාවන් අතර වෙනස තවදුරටත් සාකච්ඡා කරයි.

විෂය නිර්දේශයේ බර තැබීම 5% කි

අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල

මෙම පරිච්ඡේදය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් අනතුරුව පහත හැකියාවන් ඔබ සතු විය යුතුය.;

- ↓ සහතිකවීමේ සංකල්පය සහ සාධාරණ සහතික වීම සහ සීමිත සහතික වීම අතර වෙනස පැහැදිලි කිරීම
- ↓ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක ප්‍රධාන සංරචක පැහැදිලි කිරීම සහ සංරචක සම්බන්ධ කිරීම
- ↓ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය පිළිගැනීමේ සහ කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කිරීම

4. සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සහ සම්බන්ධතා සේවා

4.1 සහතිකවීමේ කාර්යභාරය (Assurance Engagement)

4.1.1 අර්ථ දැක්වීම

සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් යනු යම් විෂය කරුණක් පිළිබඳ වගකිවයුතු පාර්ශවයට අමතරව අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්ගේ විශ්වාසනීය මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා නිගමනයකට එළඹීම සඳහා ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය සාක්ෂි ලබා ගැනීම සඳහා වෘත්තිකයෙකු අරමුණු කරන කාර්යභාරයකි. (එය එනම්, අදාළ විෂය කරුණ යම් උචිත නිර්ණායකයකට එරෙහිව ඇගයීම හෝ තක්සේරු කිරීමේ ප්‍රතිඵලයකි.)

අන්තර්ජාතික විගණන හා සහතිකවීමේ ප්‍රමිති මණ්ඩලය, සහතිකවීමේ කාර්යභාරය පහත පරිදි අර්ථ දැක්වයි.

සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් යනු,

- වෘත්තිකයෙකු (ප්‍රායෝගිකව ගණකාධිකාරී) නිගමනයකට එළඹෙන
- එය අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්ගේ විශ්වාසනීය මට්ටම ඉහළ නැංවීමට අදහස් කරන
- විෂය කරුණක් පිළිබඳ තොරතුරු ගැන (විෂය කරුණක් ඇගයීම හෝ මැනීම)
- විෂය කරුණට යම් නිර්ණායකයන් යෙදීමෙන් සිදුකර දීම.

මූල්‍ය තොරතුරු භාවිතා කරන්නන්ට, තොරතුරු සාධාරණ ලෙස නිවැරදි බවත්, නිසි ලෙස සකස් කර ඉදිරිපත් කර ඇති බවටත් සහතිකවීමේ කාර්යභාරය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

ප්‍රායෝගිකව ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ බොහෝ කාර්යයන් සහ විගණකවරුන්ගේ බොහෝ කාර්යය සමන්විත වන්නේ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය වලිනි. තොරතුරු සැකසීම සඳහා වගකිව යුතු පාර්ශවකරුවෙකු නොවන තොරතුරු අපේක්ෂිත පරිශීලකයෙකුට සහතික වීම සපයනු ලැබේ.

වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන් විසින් සිදු කරනු ලබන සහතිකවීමේ කාර්යභාරයකින් සාමාන්‍යයෙන් අදහස් කරනුයේ විෂය කරුණු පිළිබඳ සියලු තොරතුරු සුදුසු නිර්ණායකයන් සමඟ එකඟ වන්නේ ද යන්න තක්සේරු කිරීමය. තවද එය විෂය කරුණු පිළිබඳ තොරතුරු වල විශ්වසනීයත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වන අතර එමඟින් තොරතුරු අපේක්ෂිත පරිශීලකයෙකුගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීමේ සම්භාවිතාව වැඩි දියුණු වේ. මේ සම්බන්ධයෙන්, වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ නිගමනය මගින් සපයනු ලබන සහතිකවීමේ මට්ටම, අපේක්ෂිත පරිශීලකයා විෂය කරුණු වල විශ්වසනීයත්වය මත තැබිය හැකි විශ්වාසයේ තරම පෙන්නුම් කරයි.

සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සඳහා උදාහරණ

- ව්‍යවස්ථාපිත විගණනය (බාහිර විගණනය)
- මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමාලෝචන කාර්යාලය
- විශේෂ අරමුණු සහිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ සහතික වීම.
- අභ්‍යන්තර පාලනයන්හි ප්‍රමාණවත් බව පිළිබඳ සහතික වීම.

- පාරිසරික කරුණු පිළිබඳ සහතික වීම.
- නියාමන අනුකූලතා පිළිබඳ වීම.
- පද්ධති විශ්ලේෂණයන්ට වාර්තා

4.1.2 පරමාර්ථය

සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ පරමාර්ථය වන්නේ තොරතුරු වල අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්ට සහතිකයක් ලබා දීමයි. සහතිකවීමේ කාර්යභාරය වර්ග දෙකකි.

- සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය (Reasonable Assurance Engagement)
- සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරය (Limited Assurance Engagement)

වෘත්තිකයෙකු සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සිදු කරන විට, එය සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් ද නැත්හොත් සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් ද යන්න මුල සිටම පැහැදිලිව වටහා ගත යුතුය. මන්ද මෙය වෘත්තිකයා විසින් කරනු ලබන කාර්යයට බලපානු ඇත.

4.1.2.1 සාධාරණ සහතික වීම. (Reasonable Assurance)

සාධාරණ සහතික වීම තරමක් ඉහළ මට්ටමේ සහතිකයක් වන නමුත් එය නිරපේක්ෂ (100%) සහතිකයක් නොවේ. සාධාරණ සහතික වීම මගින් වෘත්තිකයා වැරදි මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අවදානම පහල මට්ටමකට අඩු කරයි. වැරදි මතයක් ලබා දීමේ අවදානම පහල මට්ටමකට අඩු කිරීමෙන්, වෘත්තිකයාට නම/ඇයගේ මතය ධනාත්මක ස්වරූපයෙන් ප්‍රකාශ කිරීමට හැකි වේ. සාධාරණ සහතිකයක් ලබා දීම සඳහා, වෘත්තිකයා විසින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක පරීක්ෂණ සහ ඇගයීම් සිදුකිරීමට අවශ්‍ය වේ. (උදා: වෘත්තිකයා වාර්ෂික ව්‍යවස්ථාපිත විගණනයක් සිදු කිරීම).

4.1.2.2 සීමිත සහතිකය (Limited Assurance Engagement)

සීමිත සහතික වීම යනු සාධාරණ සහතික වීමකට වඩා අඩු මට්ටමේ සහතික (මධ්‍යස්ථ සහතික කිරීම) වීමක් වේ. එය අඩු පරීක්ෂණ සහ ඇගයීම් සඳහා ඉඩ ලබා දේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විගණක විසින් වැරදි මතයක් ලබාදීමට වැඩි අවදානමක් ඇත. සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයකදී වැරදි මතයක අවදානම වැඩි බැවින්, වෘත්තිකයා තම මතය ඍණාත්මක ආකාරයකින් ප්‍රකාශ කරයි.

සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක පරමාර්ථය වනුයේ, සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අවදානම කාර්යභාරයේ තත්වයන් තුළ පිළිගත හැකි මට්ටමකට අඩු කිරීමයි, නමුත් අවදානම සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයකට වඩා වැඩි ය. මූල්‍ය වාර්තා හෝ ගිණුම් සංඛ්‍යා සමඟම සම්බන්ධ වීමට සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයට අවශ්‍ය නොවේ. ඒවා මූල්‍යමය නොවන තොරතුරු, පද්ධතිය, පාලනයන් සහ භාවිතයන් සමඟ ද සම්බන්ධ විය හැකිය.

සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සම්බන්ධයෙන්, විගණකවරයකු පහත දැක්වෙන පරිදි ඍණාත්මක ආකාරයකින් තම මතය ප්‍රකාශ කරනු ඇත.

“වෙනත් ආකාරයකින් විශ්වාස නොකිරීමට මා හට හේතුවක් නොමැති නිසා මෙය සාධාරණ යැයි මම විශ්වාස කරමි.”

4.2 සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සහ සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරය අතර වෙනස

සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය	සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරය
වෘත්තිකයා සාධාරණ නිගමනවලට වළඹීම සඳහා ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි රැස් කරයි.	වෘත්තිකයා සීමිත නිගමනවලට වළඹීම සඳහා ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි රැස් කරයි.
හඳුනාගත් සුදුසු නිර්ණායක සමඟ විෂය කරුණු සියලු ප්‍රමාණාත්මක අංශවලට අනුකූල වන බව නිගමනය කරයි.	හඳුනාගත් සුදුසු නිර්ණායකයන්ට අදාළව විෂය කරුණු අදාළ වන්නේ අවස්ථාවන්ට පමණක් බව නිගමනය කරයි.
ධනාත්මක මතයක් ලබා දෙයි.	සෘණාත්මක මතයක් ලබා දෙයි.
ඉහළ මට්ටමේ සහතිකයක් ලබා දෙයි	විගණනයකට වඩා මධ්‍යස්ථ හෝ පහළ මට්ටමේ සහතිකයක් ලබා දෙයි.
ප්‍රමාණවත් සුදුසු සාක්ෂි ලබා ගැනීම සඳහා ඉතා ගැඹුරු ක්‍රියා පටිපාටියක් සිදු කරයි - පාලන පරීක්ෂණ සහ තහවුරු පරීක්ෂා	අඩු ක්‍රියා පටිපාටි සිදු කරයි - ප්‍රධාන වශයෙන් විමසීම් සහ විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රියා පටිපාටි

සාධාරණ සහතිකවීමේ වාර්තාවක විශ්වාසනීය මට්ටම සීමිත සහතිකවීමේ වාර්තාවක විශ්වාසනීය මට්ටමට වඩා ඉහළ අගයක් ගනී. විවෘතව සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයට අදාළ වන තවත් රෙගුලාසි සහ ප්‍රමිති තිබේ. තවද, සිදු කරනු ලබන ක්‍රියා පටිපාටි වඩාත් සවිස්තරාත්මක වන අතර රැස් කරන ලද සාක්ෂි උසස් තත්ත්වයේ තිබිය යුතුය.

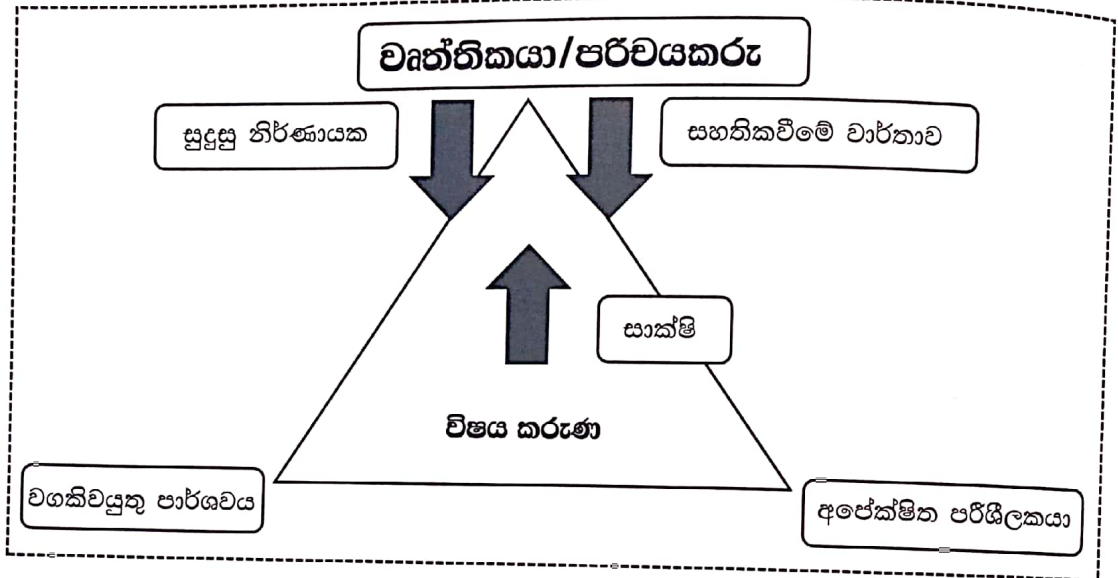
සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය	
වාර්ෂික ව්‍යවස්ථාපිත / බාහිර විගණනය	වාර්ෂික බාහිර විගණනය මඟින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සත්‍ය හා සාධාරණත්වය පිළිබඳව පරිශීලකයන්ට සාධාරණ සහතිකයක් ලබා දේ. විගණකවරයාගේ වාර්තාව මඟින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිවැරදි බව සහතික නොකරයි, නමුත් ඒවා සාධාරණ මට්ටමින් සත්‍ය සහ සාධාරණ ය.

සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරය	
අපේක්ෂිත (අනාගත) මූල්‍ය තොරතුරු	සමාගමක් විසින් සකස් කර ඇති මූල්‍ය පුරෝකථනය පිළිබඳව වාර්තා කිරීමට පරිවෘතතවීමට අවකාශයක් ඉල්ලා සිටිය හැකිය. අනාගතය පිළිබඳ තොරතුරු පිළිබඳව සාධාරණ සහතිකයක් ලබා දිය නොහැක. විවෘතවීමේ විය සීමිත සහතිකයක් ලබා දෙනු ඇත.
අභ්‍යන්තර පාලනයන්	සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් මඟින් සමාගම විසින් වහි අභ්‍යන්තර පාලනයන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතිය පිළිබඳව සකස් කරන ලද තොරතුරු පිළිබඳව වාර්තා කළ හැකිය.
මූල්‍ය නොවන තොරතුරු	කාර්යසාධනයේ මූල්‍යමය නොවන අංශ පිළිබඳව සමාගමක් විසින් වාර්තා කරන ලද මූල්‍ය නොවන තොරතුරු සහ ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක සම්බන්ධයෙන් වන සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක්.

4.3 සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ මූලිකාංග (Elements of Assurance Engagement)

සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක අංග පහක් ඇත.

1. ක්‍රී පාර්ශවය සම්බන්ධතාවය, එනම් වෘත්තිකයා, වගකිවයුතු පාර්ශවය සහ අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්.
2. සුදුසු විෂය කරුණු.
3. උචිත නිර්ණායක.
4. නිගමනයට සහාය දැක්වීමට ප්‍රමාණවත්, යෝග්‍ය සාක්ෂි.
5. නිගමනය ලිඛිත වාර්තාවක් තුළ අඩංගු විය යුතුය./සහතික වීමේ වාර්තාව

මෙම සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අංග පහ මතක තබා ගත හැකි වීක් ක්‍රමයක් නම් CREST භාවිතා කිරීමයි.

	අංගය	විස්තරය
C	Criteria / නිර්ණායක	නිර්ණායක යනු මතයක් කරා ළඟා වීම සඳහා විෂය කරුණු ඇගයීමට ලක් කරන මිනුම් ය. මෙම නිර්ණායකයන් විෂය කරුණු වල ස්වභාවය මත රඳා පවතී.
R	Report / වාර්තාව	වෘත්තිකයා තම මතය අපේක්ෂිත පරිශීලකයාට සහතිකවීමේ වාර්තාවකින් ඉදිරිපත් කරයි.
E	Evidence / සාක්ෂි	විෂය කරුණු සම්බන්ධයෙන් ලබා දී ඇති මතයට සහය දැක්වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි රැස් කිරීම අවශ්‍ය වේ.
S	Subject Matter / විෂය කරුණ	වගකිව යුතු පාර්ශවය විසින් සකස් කරන ලද තහවුරු කළ යුතු දත්ත මෙයයි. එය ඕනෑම ආකාරයක මූල්‍ය හෝ මූල්‍ය නොවන කාර්යසාධනයක්, ක්‍රියාවලි හෝ හැසිරීමක් විය හැකිය.
T	Three Party Relationship / පාර්ශවයන් තුනකගේ සම්බන්ධතාවය	පාර්ශ්ව තුනට ඇතුළත් වන්නේ: <ul style="list-style-type: none"> • අපේක්ෂිත පරිශීලකයා • වෘත්තිකයා/පරිවයකරු • වගකිවයුතු පාර්ශවය (කළමනාකරණය)

ඉහත අංගයන් එකිනෙකට සම්බන්ධ වන්නේ කෙසේද?

සහතිකවීමේ කාර්යභාරයකට වෙනම පාර්ශව තුනක් සම්බන්ධ වේ, පරිවයකරුවකු, වගකිවයුතු පාර්ශවයක් සහ සහතිකවීමේ වාර්තාවේ අපේක්ෂිත පරිශීලකයන් වේ. නිගමනයකට වළඹීම සඳහා පරිවයකරුවකු ධාරගෙන සිටින තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවය වගකිව යුතුය. වගකිවයුතු පාර්ශවය

හැරෙන්නට අවම වශයෙන් එක් අපේක්ෂිත පරිශීලකයෙකු සිටී. වගකිවයුතු පාර්ශවය සහ පරිවයකරුවකු අතර සුදුසු සම්බන්ධතාවයක් පවතින බව සහතික කිරීම සඳහාත්, එක් එක් පාර්ශවයේ වගකීම පිළිබඳ පොදු අවබෝධයක් සඳහා පදනමක් ඇති කිරීම සඳහාත් වගකිවයුතු පාර්ශවයේ වගකීම් සඳහා පිළිගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

- සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක විෂය කරුණු බොහෝ ආකාර ගත හැකිය. යෝග්‍ය විෂය කාරණයක්,
- a. හඳුනාගත හැකි, හඳුනාගත් නිර්ණායකයන්ට අනුකූලව ස්ථාවර ඇගයීමක් හෝ මිනුම් කිරීමේ හැකියාව පැවතිය යුතුය හා,
  - b. සාධාරණ සහතිකවීමකට හෝ සීමිත සහතිකවීමේ නිගමනයකට එළඹීම සඳහා ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි රැස් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිවලට යටත් කළ හැකි විය යුතුය.

සුදුසු නිර්ණායකයන් අවශ්‍ය වන්නේ ඒවා විෂය කරුණු සාධාරණ ලෙස ඇගයීම හෝ මැනීම සඳහා යොමු රාමුවක් සැපයීම නිසාවෙනි.

4.3.1 පාර්ශවයන් තුනකගේ සම්බන්ධතාවය

SLSAE 3000 (සංශෝධිත) මඟින් අවශ්‍ය කරන සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක අංග පහෙන් එකක් ලෙස පාර්ශවයන් තුනකගේ සම්බන්ධතාවය දැක්විය හැකිය. සාමාන්‍යයෙන් මෙම පාර්ශවයන් වන්නේ සාමාන්‍යයෙන්: වගකිවයුතු පාර්ශවය, පරිශීලකයින් සහ පරිවයකරු ය. මෙහිදී අපි ඔවුන්ගේ භූමිකාවන්, කාර්යභාරයක් සිදු කරන ආකාරය කෙරෙහි බලපාන්නේ කෙසේද යන්න ගෙනහැර දක්වමු.

වගකිවයුතු පාර්ශවය මෙහෙයුම් සිදු කරම හෝ පරිශීලකයින්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා හෝ අදාළ තොරතුරු සපයයි. සහතිකය ඉල්ලා සිටින විෂය කරුණු සම්බන්ධයෙන් මෙම පාර්ශවය වගකිව යුතුය.

පරිශීලකයින් සාමාන්‍යයෙන් වගකිවයුතු පාර්ශවයේ සේවාවන්, වත්කම් හෝ තොරතුරු ලබන්නන් වේ. සමහර අවස්ථාවලදී පරිශීලකයින් සහ වගකිවයුතු පාර්ශවයක් අතර සම්බන්ධතාවය හුදෙක් එක් ආකාරයක් නොවිය හැකිය. පරිශීලකයින් යනු වගකිවයුතු පාර්ශවයේ ක්‍රියාකාරකම් වලට බලපාන පාර්ශවයන් ය. ව්‍යාපාරික සන්දර්භයක් තුළ, පරිශීලකයින් ඔවුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා නිශ්චිත ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම සඳහා වගකිවයුතු පාර්ශවය සමඟ ගිවිසුම්ගත සම්බන්ධතාවයක සිටිය හැකිය. සුදුසු අවස්ථාවලදී, වගකිවයුතු පාර්ශවයේ මෙහෙයුම් සම්බන්ධයෙන් පරිශීලකයින්ට තොරතුරු ලැබිය හැකිය. භාවිතා කරන ලද නිර්ණායක වෙනස් කරනු ලබන්නේ මෙහෙයුම් වර්ගය හෝ වගකිවයුතු පාර්ශවය විසින් සපයන ලද තොරතුරු, පරිශීලකයින් සංඛ්‍යාව සහ තොරතුරු වාර්තා කිරීමට අවශ්‍ය ආකාරය අනුව ය. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සියලු පරිශීලකයින් සම්බන්ධයෙන් හෝ විශේෂිත පරිශීලකයින්ට පමණක් සීමා විය හැකිය. නිශ්චිත පරිශීලකයින් සඳහා සහතිකවීමේ වාර්තාවක් අදහස් කරන විට, සහතිකවීමේ වාර්තාව එම කරුණ පැහැදිලිව දක්වයි.

වගකිවයුතු පාර්ශවය වගකිව යුතු විෂය කරුණු හෝ විෂය තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සිදු කිරීමට වෘත්තිකයා නිරත විය හැකිය. සම්බන්ධ වන පාර්ශවයේ විෂය පථය, වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතා සමඟ වෘත්තිකයා විකඟ වන අතර වගකිවයුතු පාර්ශවයේ පිරිස් හා තොරතුරු, අදාළ නම්, පරිශීලකයින් ඇතුළු බාහිර පාර්ශවයන් සඳහා ද සුදුසු ප්‍රවේශයක් ඇති බව සහතික කරයි. සම්බන්ධ වන පාර්ශවය කවුරුන්ද සහ ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා මත පදනම්ව වෘත්තිකයාගේ වගකීම් වෙනස් වේ. යම් තාක් දුරට, එම වගකීම් සහ අවශ්‍යතා මෙහෙයවනු ලබන්නේ වගකිව යුතු පාර්ශවය, පරිශීලකයින් හෝ දෙදෙනාම ද යන්න මත ය. කාර්යභාරයක් භාර ගැනීමේදී භාරදීමේ ස්වභාවය ඇතුළුව වගකීම් සුදුසු මට්ටමකට අර්ථ දක්වා තිබේද යන්න වෘත්තිකයා සලකා බලයි.

වගකිවයුතු පාර්ශවයක් හෝ පරිශීලකයින් හෝ සමහර අවස්ථාවලදී දෙදෙනාම වෘත්තිකයා සම්බන්ධ කර ගත හැකිය. සෑම අවස්ථාවකම වෘත්තිකයාගේ ස්වාධීනත්වය තක්සේරු කිරීම සහ නිරූපණය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

4.3.2 විෂය කරුණ (Subject Matter)

යෝග්‍ය විෂය කරුණක් යනු සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක අංග පහෙන් එකකි.

4.3.2.1 විෂය කරුණ හඳුනා ගැනීම

විෂය කරුණක් විවිධ ස්වරූපයන් ගනී. වෘත්තිකයා සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සිදුකරන විට විෂය කරුණ පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. පරිශීලකයින් විෂය කරුණු කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන්නේ ඇයිද යන්න සහ ඒ සඳහා ඔවුන් දක්වන සම්බන්ධතාවය මෙයට ඇතුළත් වේ. විවෘත අවබෝධයක්, සම්බන්ධතාවයේ විෂය කරුණු අරමුණු සඳහා සුදුසු ද යන්න සහ පරිශීලකයින් සහතිකවීමේ නිගමනය සුදුසු සන්දර්භයක් තුළ තේරුම් ගන්නේ ද යන්න බලපායි. එබැවින් වෘත්තිකයා සලකා බලනුයේ විෂය කරුණු හිසි ලෙස අර්ථ දක්වා තිබේද යන්න සහ කාර්යභාරයක් භාර ගැනීමේදී ගත යුතු ප්‍රවේශය සුදුසුද යන්නයි.

විෂය කරුණු පිළිබඳ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් කිරීමට එකඟ වීමට පෙර ඔහු හෝ ඇය අදාළ කුසලතා හා නිපුණතා තිබේද යන්න සලකා බලනු ඇත. විෂය කරුණු වලට විවිධ ලක්ෂණ ඇත, ඒවා පිළිබඳ තොරතුරු ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක, අරමුණ හා විෂයානුබද්ධ, වේගිභාසික හා අනාගත අපේක්ෂා සහ විය යම් කාලයකට සම්බන්ධද යන්න හෝ යම් කාල පරිච්ඡේදයක් ආවරණය කරයිද යන්න ඇතුළත් වේ. එබැවින්, සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සිදු කිරීමේදී, විෂය කරුණු හඳුනාගත හැකි ද යන්න නිර්ණායකයන්ට අනුකූලව නිරන්තරයෙන් ඇගයීමට හෝ මැනීමට හැකියාවක් තිබේද යන්න පරිවෘතතාවක සලකා බලයි. තවද සාක්ෂි ලබා ගැනීමේ හැකියාව පවතිද යන්නද සලකා බලයි.

වය හමුවේ, විෂය කරුණු "හඳුනා ගැනීම" කිසිදු අභියෝගයක් ලෙස නොපෙනේ. කෙසේ වෙතත්, විෂය කරුණ ක්‍රියාවලියක් වන විට පාලනයන් රැසක් හෝ යම් කාල සීමාවක් තුළ ආයතනයක් විසින් නීති මාලාවක් සමඟ අනුකූල වන විට, විෂය කරුණු පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විස්තරයක් පරිශීලකයින්ට ලබා දිය යුතුය. සහතිකවීමේ මතයට යටත් වන අදාළ ක්‍රියාවලිය, පාලනයන් හෝ අනුකූලතාවයේ අංගයන් සියලු පරිශීලකයින්ට හඳුනාගත හැකි බවට සෑහීමකට පත්වේ.

විෂය කරුණු වල ලක්ෂණ සහතිකවීමේ වර්ගයට බලපායි. එමෙන්ම තොරතුරු තක්සේරු කිරීම, සාක්ෂි එක්රැස් කිරීම සහ අවසානයේ සහතිකවීමේ නිගමනය යන නිර්ණායකයන්ටද බලපායි. සුදුසු නම්, සහතිකවීමේ වාර්තාව වාර්තාවේ අපේක්ෂිත පරිශීලකයින්ට විශේෂ අදාළත්වයක් දක්වයි.

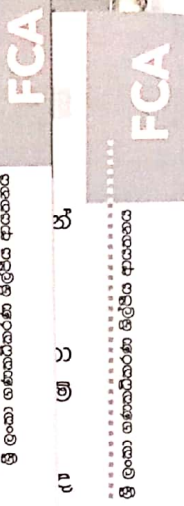
සුදුසු විෂය කරුණ	උදාහරණ
වේගිභාසික මූල්‍ය ප්‍රකාශන	මූල්‍ය ප්‍රකාශනය
මූල්‍ය නොවන කාර්ය සාධනය	මෙහෙයුමක කාර්යක්ෂමතාව හෝ ඵලදායීතාවයට අදාළ ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශක
පද්ධතිය සහ ක්‍රියාවලි	පද්ධතියේ ඵලදායීතාවය පිළිබඳව වගකිවයුතු පාර්ශවයක් විසින් කරන ලද ප්‍රකාශනයන්
හැසිරීම	නීති මාලාවක් හෝ වර්ගාධාර්ම පද්ධතියකට අනුකූල වීම පිළිබඳව වගකිවයුතු පාර්ශවයක් විසින් කරන ලද ප්‍රකාශනයන්

4.3.3 සුදුසු නිර්ණායක (Suitable Criteria)

4.3.3.1 නිර්ණායක යනු මොනවාද?

"අදාළ වූ විෂය කරුණු මැනීමට හෝ ඇගයීමට භාවිතා කරන මිණුම් සලකුණු" ය. "අදාළ වන නිර්ණායක" යනු නිශ්චිත කාර්ය භාරයක් සඳහා භාවිතා කරන නිර්ණායක වේ. නිර්ණායක යනු විෂය කරුණු මැනීමට හෝ ඇගයීමට භාවිතා කරන මිණුම් සලකුණු වේ. නිර්ණායක විධිමත් වියහැකිය, උදාහරණයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන සැකසීමේදී; නිර්ණායක ජාත්‍යන්තර / ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති, ඕනෑම නීතියක් සහ නියාමනයක් හෝ ගෝලීය වාර්තාකරණ දර්ශක (GRI) වැනි වෙනත් මාර්ගෝපදේශ විය හැකිය.

නිශ්චිත නිර්ණායකයන්ට අනුකූලව තක්සේරු කරන ලද විෂය කරුණු පිළිබඳ සමස්ත නිගමනයක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා සහතිකවීමේ කාර්යභාරය වෘත්තිකයාට අවශ්‍ය වේ. වෘත්තිකයා තම නිගමනයට විලම්බ සඳහා විෂය කරුණු තක්සේරු කර ඇති ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා නිර්ණායකයන් කාර්යභාරයේ පාර්ශවයන්ට සහ සහතිකවීමේ වාර්තාව පිළිගත් ලබන්නන්ට සහාය වේ. නිර්ණායකයන් විෂය කරුණු මත රඳා පවතින අතර නිශ්චිත කටයුත්තක් සඳහා දැනටමත් ස්ථාපිත කර හෝ සංවර්ධනය කර ඇත.

සුදුසු ස්ථාපිත නිර්ණායක නොමැති කාර්යභාරයන් සඳහා නිර්ණායක විශේෂයෙන් සංවර්ධනය කළ හැකිය. මෙම අවස්ථාවෙහිදී, පහත සාකච්ඡා කර ඇති ලක්ෂණ භාවිතා කරමින් කාර්යභාරයේ නිශ්චිතවම සංවර්ධිත නිර්ණායකයන් "අරමුණු සඳහා සුදුසු ද" යන්න සලකා බලයි. යම් යම් තත්වයන් යටතේ, කාර්යභාරය සිදු කිරීමට යාමට පෙර නිර්ණායක ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සහතික කිරීම සඳහා 'වගකිවයුතු පාර්ශවය' සමඟ ද, සුදුසු අවස්ථාවල දී පරිශීලකයින් සමඟ ද සාකච්ඡා කිරීම වෘත්තිකයාට සලකා බැලිය හැකිය.

සහතිකවීමේ වාර්තාවේ හඳුනාගෙන ඇති සියලුම අපේක්ෂිත පරිශීලකයන්ට නිර්ණායක තිබිය යුතුය. ස්ථාපිත නිර්ණායක බොහෝ විට පොදුවේ ලබා ගත හැකිය. නිර්ණායක පොදුවේ ලබා ගත නොහැකි නම්, උදාහරණයක් ලෙස ඒවා ගිවිසුමක් යටතේ ඇති හෙයින්, සහතිකවීමේ වාර්තාවට ප්‍රවේශ විය හැක්කේ කාටද යන්න බලපායි.

අභ්‍යන්තර පාලනයේ මෙහෙයුම් ඵලදායීතාවය පිළිබඳ වාර්තා කිරීමේදී, නිර්ණායක පදනම් වී ඇත්තේ ස්ථාපිත අභ්‍යන්තර පාලන රාමුවක් හෝ ඒ සඳහා විශේෂයන් නිර්මාණය කර ඇති තනි පාලන අරමුණු මත ය. විකල්පයක් ලෙස, අනුකූලතාවය පිළිබඳ වාර්තා කිරීමේදී, නිර්ණායක අදාළ වන නීතිය, නියාමනය හෝ ගිවිසුම විය හැකිය.

4.3.3.2 සුදුසු නිර්ණායකයක ලක්ෂණ

- a. **අදාළත්වය:** සහතිකවීමේ වාර්තාවේ අපේක්ෂිත පරිශීලකයින් විසින් තීරණ ගැනීමට සහාය වන නිගමනවලට අදාළ නිර්ණායක දායක වේ.
- b. **සම්පූර්ණත්වය:** කාර්යභාරයේ තත්වයන්හි සන්දර්භය තුළ නිගමනවලට බලපාන අදාළ සාධක මඟ නොහැරෙන විට නිර්ණායක ප්‍රමාණවත් තරම් සම්පූර්ණ වේ. සම්පූර්ණ නිර්ණායක අතර, අදාළ අවස්ථාවන්හිදී, ඉදිරිපත් කිරීම සහ අනාවරණය කිරීම සඳහා වන මිනුම් සලකුණු හෝ ක්‍රියාත්මක වන පද්ධති සහ පාලනයන් පිළිබඳ සාධාරණ විස්තරයක් ඇතුළත් වේ.
- c. **විශ්වසනීයත්වය:** විශ්වසනීය නිර්ණායකයන් සමාන සුදුසුකම් ලත් වෘත්තිකයන් විසින් සමාන තත්වයන් තුළ භාවිතා කරන විට අදාළ, ඉදිරිපත් කිරීම සහ අනාවරණය කිරීම ඇතුළුව විෂය කරුණු සාධාරණ ලෙස ඇගයීමට හෝ මැනීමට ඉඩ දෙයි.
- d. **මධ්‍යස්ථතාවය:** පක්ෂග්‍රාහී නොවන නිගමනවලට මධ්‍යස්ථ නිර්ණායක දායක වේ.
- e. **තේරුම් ගැනීමේ හැකියාව:** තේරුම්ගත හැකි නිර්ණායක පැහැදිලි, විස්තීර්ණ සහ සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් අර්ථකථන වලට යටත් නොවන නිගමනවලට දායක වේ.

4.3.4 ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි (Sufficient and Appropriate Audit Evidence)

විෂය කරුණ අදාළ නිර්ණායකයන් සපුරාලන්නේද නැතහොත් ප්‍රමාණාත්මක සාවධ්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරද යන්න පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය සාක්ෂි ලබා ගැනීම, සඳහා වෘත්තිකයා වෘත්තීය සංශය දෘෂ්ඨියකින් යුතු ආකල්පයක් ඇතිව සහතිකවීමේ කාර්යභාරය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරයි. විෂය කරුණු පිළිබඳව වෘත්තිකයාට තම වෘත්තීය තීන්දුව ලබා ගැනීමට ඉඩ දීම සඳහා, සහතිකවීමේ වෘත්තිකයාට ඇති සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ යෝග්‍ය විය යුතුය.

- ප්‍රමාණවත් බව - ප්‍රමාණවත් තරම් සාක්ෂි ප්‍රමාණයක් තිබිය යුතුය.
- යෝග්‍ය බව - ප්‍රමාණවත් ගුණාත්මක බවක් තිබිය යුතුය.

මූලික රීතියක් ලෙස, අවදානම වැඩි වූ විට වැඩි සාක්ෂි ප්‍රමාණයක් ලබා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත් අවශ්‍ය සාක්ෂි ප්‍රමාණය ද එහි ගුණාත්මකභාවය මත රඳා පවතී. විගණන සාක්ෂි ඉතා විශ්වාසදායක වන විට අඩු සාක්ෂි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ.

සාක්ෂි වල විශ්වසනීයත්වය රඳා පවතින සාධක

- සාක්ෂි ස්වාධීන මූලාශ්‍රයකින් එනම් පිළියෙල කල පුද්ගලයාගෙන්ම ලබා ගන්නා විට සාක්ෂි වඩාත් විශ්වාසදායකය.
- සාක්ෂි වක්‍රව ලබා ගත් අවස්ථාවන්ට වඩා සෘජුවම සහතිකවීමේ වෘත්තිකයා විසින් රැස් කරන විට එය විශ්වාසදායකය
- සාක්ෂි වාචික ස්වරූපයට වඩා ලිඛිතමය ස්වරූපයෙන් ඇති විට විශ්වාසදායක ය.
- මුල් ලියකියවිලි මගින් සපයන සාක්ෂි පිටපත් හෝ වෙනත් ආකාරයක සාක්ෂි වලට වඩා විශ්වාසදායකය.
- වඩා ශක්තිමත් අභ්‍යන්තර පාලන ක්‍රමයක් යටතේ සාක්ෂි ලබා ගත් විට සාක්ෂි වඩාත් විශ්වාසදායකය.

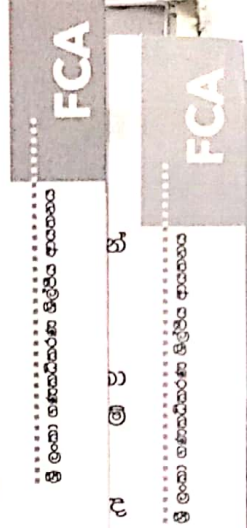
ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශන ඇතිවීමේ අවදානම (Risk of Material Misstatement)

"කාර්යභාරය සිදු කිරීමට පෙර විෂය කරුණු තුල ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශන පැවතීමේ අවදානමයි." සාක්ෂි සහිතව, පරිචයකරුවෙකු අරමුණු කරන්නේ විෂය කරුණු හෝ විෂය තොරතුරු පිළිබඳ නුසුදුසු නිගමනයක් නිකුත් කිරීමේ අවදානම අඩු කිරීමයි. මෙය සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අවදානම ලෙස හැඳින්වේ. හඳුනාගත් වැරදි සහ වංචා ප්‍රමාණාත්මකද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා, වෘත්තිකයා ඔවුන්ගේ නිගමනයට ප්‍රමාණාත්මක භාවය සලකා බලයි. එක් එක් කාර්යභාරයන් වලදී මෙම ප්‍රමාණාත්මක භාවය වෙනස් වේ. මෙය නිර්ණය සඳහා පරිශීලක අවශ්‍යතා සහ පරිශීලකයින් ක්‍රියා කරන ආකාරය වෙනස් කළ හැකිද යන්න පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් අවශ්‍ය වේ.

4.4 සහතිකවීමේ කාර්යභාරය භාර ගැනීමේදී සහ කළමනාකරණය කිරීමේදී ප්‍රධාන අංශ සහ අවශ්‍යතා

කාර්යභාරය භාර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සහ සහතිකවීමේ කාර්යභාරය කළමනාකරණය කිරීම පහත පරිදි වේ.

- **සදාචාරාත්මක හා තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතා**
වෘත්තිකයා/පරිචයකරු
  - a. ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරුන් සඳහා වන ආචාරධර්ම පද්ධතියේ A සහ B කොටස්වල අවශ්‍යතාවයට අනුකූල වීම
  - b. ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණය ශිල්පීය ආයතනය (AATSL) විසින් නිකුත් කරන ලද ආචාරධර්ම පද්ධතියට අනුකූල වීම
  - c. තත්ත්ව පාලන ක්‍රියා පටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම
- **කාර්යභාරය භාර ගැනීම සහ අඛණ්ඩතාවය**
වෘත්තිකයා සලකා බැලිය යුතු වන්නේ,
  - a. විෂය කරුණ අපේක්ෂිත පරිශීලකයින් හැර වෙනත් පාර්ශවයක වගකීම ද යන්න.
  - b. කාර්යභාරයේ නියැලීමට නියමිත පුද්ගලයින්ට අවශ්‍ය වෘත්තීය නිපුණතා සාමූහිකව ඇති බව.

- **කාර්යභාරය සැලසුම් කිරීම සහ ඉටු කිරීම.**
සැලසුම් කිරීමේදී හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සලකා බැලිය යුතු ප්‍රධාන කරුණු;
  - a. කාර්යභාරයේ කොන්දේසි
  - b. විෂය කරුණු වල ලක්ෂණ සහ හඳුනාගත් නිර්ණායක
  - c. ලබා ගත හැකි සාක්ෂි ප්‍රභවය
  - d. වෘත්තිකයාගේ ආයතනය සහ එහි පරිසරය පිළිබඳ අවබෝධය
  - e. අපේක්ෂිත පරිශීලකයින් හඳුනා ගැනීම සහ ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා
  - f. විශේෂඥයන්ගේ ස්වභාවය සහ ප්‍රමාණය, මැදිහත්වීම ඇතුළුව පිරිස් හා විශේෂඥ අවශ්‍යතා

- **විෂය කරුණු වල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.**
සුදුසු විෂය කරුණු;
  - a. හඳුනාගත හැකි විය යුතුය.
  - b. හඳුනාගත් නිර්ණායකයන්ට වරෙහිව ඇගයීමට ලක් කළ හැකි විය යුතුය.
  - c. විෂය කරුණු සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් හා යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි ලබා ගත හැකිද යන්න සලකා බැලිය යුතුය.

- **නිර්ණායකවල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.**
 භාවිතයට ගත යුතු නිර්ණායක සුදුසු දැයි පරිවයකරුවන්ට මූලික දැනුමක් තිබිය යුතුය.

- **ප්‍රමාණාත්මකභාවය සහ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අවදානම.**
 සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් සැලසුම් කිරීමේදී හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී වෘත්තිකයා ප්‍රමාණාත්මකභාවය සහ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයේ අවදානම සලකා බැලිය යුතුය.

- **සාක්ෂි ලබා ගැනීම.**
 හිඟමතයට පදනම් කර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය සාක්ෂි ලබා ගත යුතුය. ඒ සඳහා වෘත්තිකයා කළ යුත්තේ;
  - a. විෂය කරුණු පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම.
  - b. ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශන ඇතිවීමේ අවදානම තක්සේරු කිරීම.
  - c. තක්සේරු කළ අවදානමට ප්‍රතිචාර දැක්වීම.
  - d. හඳුනාගත් අවදානම් සමඟ පැහැදිලිව සම්බන්ධ වී ඇති වැඩිදුර විගණන ක්‍රියා පටිපාටි සිදු කිරීම.
  - e. සාක්ෂි වල ප්‍රමාණවත් බව සහ යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කිරීම.

- **ලේඛනගතකරණය**
 සහතිකවීමේ වාර්තාවට වැදගත් වන කරුණු සහ වෘත්තීය ප්‍රමිතීන් (ශ්‍රී ලංකා සහතිකවීමේ කාර්යභාරය ප්‍රමිති/ Sri Lanka Standard on Assurance Engagement) ට අනුකූලව කාර්යභාරය සිදු කරන ලද බව ලේඛනගත කළ යුතුය.

- **සහතිකවීමේ වාර්තාව සකස් කිරීම**
  - a. සහතිකවීමේ වාර්තාවේ දැක්වා ඇති හිඟමතයට සහාය වීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සුදුසු සාක්ෂි ලබාගෙන තිබේද යන්න වෘත්තිකයා හිඟමතය කළ යුතුය.

- b. සහතිකවීමේ වාර්තාව ලිඛිතව විය යුතු අතර විෂය කරුණ පිළිබඳ වෘත්තිකයාගේ නිගමනය පිළිබඳ පැහැදිලි ප්‍රකාශයක් අඩංගු විය යුතුය.

4.5 අදාළ සේවා (Related Services)

4.5.1 අදාළ සේවා

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරනු ලබන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පාලනය වන සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් නොවන මෙම සේවාව සේවාදායකයකු සඳහා වෘත්තිකයාට සැපයිය හැකිය. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක ලක්ෂණ පැහැදිලි කර ඇති අතර, අදාළ සේවා යනු මේ සියලු ලක්ෂණ නොමැති කාර්යභාරයකි. වෘත්තිකයන් විසින් සපයනු ලබන අදාළ සේවාවන් සමහරක් පහතින් ලැයිස්තු ගත කර ඇත.

1. එකඟ වූ ක්‍රියා පටිපාටි යනු සේවාදායකයා සහ වෘත්තිකයා සම්බන්ධ කාර්යභාරයන්ය.
2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්පාදනය කිරීම සඳහා කාර්යභාරයන්.
3. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද සංයුක්ත පාලන නියෝගයට අනුකූල වීම පිළිබඳව වාර්තා කිරීම සඳහා වන කාර්යභාරයන්.

4.5.1.1 එකඟ වූ ක්‍රියා පටිපාටි (Agreed upon procedures)

එකඟ වූ ක්‍රියා පටිපාටි කාර්යභාරයක පරමාර්ථය වන්නේ විගණකවරයා සහ ආයතනය සහ සුදුසු ඕනෑම තෙවන පාර්ශවයක් එකඟ වී ඇති විගණන ස්වභාවයේ ක්‍රියා පටිපාටියක් විගණක විසින් සිදු කිරීම සහ කරුණු සොයා ගැනීම් වාර්තා කිරීම ය. එකඟ වූ ක්‍රියා පටිපාටිවල සත්‍ය සොයාගැනීම් පිළිබඳ වාර්තාවක් විගණක විසින් සපයන බැවින් කිසිදු සහතිකයක් ප්‍රකාශ නොවේ. ඒ වෙනුවට වාර්තාව භාවිතා කරන්නන් විගණක විසින් වාර්තා කරන ලද ක්‍රියා පටිපාටි සහ සොයාගැනීම් තමන් විසින්ම තක්සේරු කර විගණකගේ කාර්යයෙන් ඔවුන්ගේ නිගමන උකහා ගනී.

4.5.1.1.1 එකඟ වූ ක්‍රියා පටිපාටි සුදුසු වන්නේ කුමන අවස්ථාවලදී ද?

- බඩුතොග ශේෂය තහවුරු කිරීම, දේපල, පිරිසත සහ උපකරණ ශේෂයේ භෞතික පැවැත්ම තහවුරු කිරීම, ගිණුම් ගෙවිය යුතු ශේෂයන් තහවුරු කිරීම හෝ මුදල් ශේෂයන් සත්‍යාපනය කිරීම වැනි මූල්‍ය තොරතුරු වල නිශ්චිත අංශ කෙරෙහි පරීක්ෂා කිරීමෙන් කළමනාකරණයට අවශ්‍ය වූ විට.
- අදාළ ප්‍රමිතීන්ට අනුව යම් යම් හෙළිදරව් කිරීම් ලබා දී ඇති බවට කළමනාකරණයට තහවුරු කරගැනීමට අවශ්‍ය වූ විට (උදා :- සම්බන්ධිත පාර්ශව හෙළිදරව් කිරීම.)

4.5.2 වෙනත් සේවා

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද ප්‍රමිතීන්ට අනුව පාලනය නොවන, සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් නොවන සේවාදායකයකු සඳහා වෘත්තිකයා විසින් යම් සේවාදායකයෙක් සඳහා මෙම සේවාවන් ඉටු කළ හැකිය. වෘත්තිකයන් විසින් සපයනු ලබන අදාළ සේවාවන් සමහරක් පහත ලැයිස්තු ගත කර ඇත.

- බදු සේවා
- උපදේශන / උපදේශන සේවා

අභ්‍යාස

1. සීමිත සහතිකවීම සහ සාධාරණ සහතිකවීම අතර වෙනස්කම් තුනක් සඳහන් කරන්න.
2. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක ප්‍රධාන අංග හඳුන්වන්න.
3. සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක් භාර ගැනීමේදී සහ අඛණ්ඩව කරගෙන යාමේදී වෘත්තිකයා විසින් සලකා බැලිය යුතු සාධක දෙකක් සඳහන් කරන්න.

විසඳුම්

1.

සීමිත සහතික වීම්.	සාධාරණ සහතිකවීම්
සහතිකය පහළ මට්ටමේ ය.	සහතිකය තරමක් ඉහළ මට්ටමේ ය.
සෘණාත්මක මතයක් ප්‍රකාශ වේ.	ධනාත්මක මතයක් ප්‍රකාශ වේ.
සිදුකරන ක්‍රියා පටිපාටි සාපේක්ෂව අඩුය.	සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක ක්‍රියා පටිපාටි අවශ්‍ය වේ.

2. පාර්ශවයන් තුනකගේ සම්බන්ධතාවය
 විෂය කාරණය
 සුදුසු නිර්ණායක
 සාක්ෂි
 සහතිකවීමේ වාර්තාව

3.
  - 1 විෂය කරුණ අපේක්ෂිත පරිශීලකයින් හෝ වෘත්තිකයා හැර වෙනත් පාර්ශවයක වගකීම් ද යන්න.
  - 2 කාර්යභාරයේ නිරත පුද්ගලයින්ට අවශ්‍ය වෘත්තීය නිපුණතා සාමූහිකව ඇති බව.